

Otevíráte občasník o vodě v regionech - nyní s Ing. Tomášem Štayrem, zástupcem oblasti Hořice v Podkrkonoší. V roce 2020 a následných letech bychom rádi publikovali vodní sondy, které mají popsat stav vody regionech i menších oblastech, v místech, která jsou vzdálená od centra vládnutí, která jsou však důležitá pro konkrétní občany, jež v daném místě žijí. Deníky s celostátní působností se zabývají problémy širších oblastí, ale někdy opomíjí pozoruhodné i jedinečné. Jako v první zastavení jsme si vybrali Hořice v Podkrkonoší, obec, která má přes 8 a půl tisíce obyvatel a je jednou z bran do malebně zvládnuté oblasti, jež dosahuje nadmořské výšky až 450 metrů nad mořem. Ačkoliv se v Hořicích nenachází větší vodní tok, kraj náleží do rozvodí Cidliny, kolem města se protéká říčka Bystřice a Bašnický potok. Větší vodní plochu zájemci naleznou u Dobré Vody u Hořic. Jinak město leží asi v polovině trasy mezi Jičínem a Hradcem Králové. V roce 2019 [vodovodní společnost](#), která má sídlo v Jičíně, pomáhala řešit problém obnovy vodovodní infrastruktury, což přispívá k větší péči o nakládání s vodou. Právě i péčí o vodu proměňujeme podobu naší krajiny.

Dialog byl pořízen během podzimu roku 2019 v jedné z místních restaurací v Hořicích v Podkrkonoší.

MS: Máme-li diskutovat o tématu vody, jak se k ní vztahujete? Sluší se připomenout, že vodu máte ve svém portfoliu.

TŠ: Voda je nezbytná surovina, kterou potřebujeme k životu. Musíme se snažit, abychom měli nejen dostatek vody, ale především dostatek pitné vody. V České republice je možné zaznamenat nedostatek vody, byť ne přímo na Hořicku. Ačkoliv v Hořicích aktuálně neregistrujeme nedostatek pitné vody, snažím se toto téma obyvatelům Hořic představovat, hledat cesty, jak můžeme přispět k minimalizaci rizika nedostatku vody do budoucna. Budu konkrétní: o vodu se snažíme pečovat pomocí zvyšování množství zeleně ve městě, zeleně v krajině (meze, remízky, travnaté pásy), a pomocí dalších opatření (struktura povrchů a podobně), aby se voda mohla nejen vsakovat, ale také aby se méně vypařovala.

MS: Rád bych, abyste zmínil, jak jste se k vodě dostal. Čím vás voda oslovila?

TŠ: Oblastí životního prostředí se zabývám již od doby, kdy jsem navštěvoval gymnázium u nás v Hořicích. Zajímám se o rozvoj regionu, o rozvoj Hořic - a vůbec kvalitu života obyvatel. Voda a vše s ní spojené je základním lokalizačním faktorem. Zvýšení kvality života můžeme dosáhnout právě několika cestami. Jsme-li svědky nedostatku vody, o kvalitě života nelze ani mluvit.

... Voda je život? ...

MS: Prosím vás, jak přistupujete k tezi: „voda je život“ v kontextu toho, co s životem umíme dělat? A to tak, že se proti životu „stavíme“ a narušujeme jej.

TŠ: Mnoho z nás si neuvědomuje, že voda nemusí být samozřejmá, což je u nás standardem. Časem tomu tak být nemusí.

MS: V minulosti tomu tak nebylo. Podíváme-li se zpět k našim předkům, ti znali studny, které obsluhovali pumpami. Téměř každé větší stavení na vesnici je mělo.

TŠ: Nezapomínejme, že leckde je voda znečištěná pesticidy a dalšími chemikáliemi, které jsou používány ve stavebnictví, v zemědělství a při dalších činnostech. Je to opravdový problém. Podívejte, třeba dnes jsou často navrhované podzemní vsakovací galerie, kdy se nepřečištěná voda dostává do podzemí. Mnohem lepším a i lacinějším řešením je povrchové čištění skrze traviny, keře, bylinky či trvalkami pokrytá plocha. Svrchní vrstvy vegetace jsou pak schopny znečišťující látky zachytit a vodu čistit. Často jsou ta nejjednodušší řešení ta nejlepší.

MS: Přírozeně, spontánně, pokud onen případ nastane. Vlastně nastává rovnováha, protože si

pomáhá sama příroda.

TŠ: Například hlavní město Praha usiluje o to, aby se na její půdě hospodařilo ekologicky. V případě Hořic to není možné, poněvadž Hořice nemají ve vlastnictví mnoho orné půdy. Z minulosti nám zbyly pouze kousky polí, víceméně jen bývalé meze a polní cesty. Nicméně naše město je vlastníkem lesů, kde je také možné řešit hospodaření několika způsoby.

... Dostatek vody pro Hořice? ...

MS: *Podíváte-li se na Hořice v Podkrkonoší, kde všude považujete aktivity města ve věci zajištění dostatku vody za důležité? Přijíždí-li do Hořic, kdo je neznalý problémů, řekne si: tento kraj nemůže trpět nedostatkem vody, vždyť je zde vše zelené, vodní nádrže jsou plné, před Hořicemi ze západního směru je strouha atd.*

TŠ: Na první pohled se nejvíce jeví možná nedostatek vody. Nicméně kůrovcová kalamita je způsobena oslabením smrkového porostu v důsledku sucha. Otázka vody se netýká pouze nedostatku, ale měli bychom si uvědomit, že někdy je vody nedostatek, někdy je jí zase příliš. Současným problémem je nerovnoměrnost srážek. Odborná pozorování ukazují, že roční úhrn srážek je stejný, avšak stále více nerovnoměrný. Naše komise pro životní prostředí proto třeba navrhovala motivovat občany Hořic k tomu, aby ke svým domům instalovali retenční nádrže. Vodu, která rychle spadne, by pak mohli zadržet a využít. Jsme v podhorské zvláště oblasti. Jsou-li vydatné srážky, voda rychle steče dolů a někoho vyplaví. My vodu potřebujeme zadržet, využít – a ne aby někomu způsobila škodu, jak se to děje i v níže položených částech našeho města.

MS: *K tomu, abychom vodu měli déle v krajině, abychom ji odpovídajícím způsobem zadrželi, půda musí mít schopnost zadržení.*

TŠ: Přesně tak, musí žít, musí mít v sobě humus. V Hořicích nelze realizovat vsakování jen tak, poněvadž je zde jílovité podloží a tam se voda vsakuje velmi pozvolna. Oproti tomu třeba Hradec Králové má písčité podloží, což umožňuje jiné podmínky pro vsakování vody. V Hořicích musíme užít jiné metody. Je třeba možné vytvářet vodní plochy, odkud se voda vypařuje a tím vylepšuje mikroklima.

MS: *To znamená, že problém zadržení vody je bytostně lokální, ba mikrolokální.*

TŠ: Je zde nutné nalézt spíše mnoho malých řešení než jedno velké, které logicky přináší rizika.

MS: *Jak vnímáte péči o dostatek vody?*

TŠ: Uvědomujeme si, že je vhodné dělat opatření eliminující nedostatek vody. Připravujeme záměr obnovy mezí v krajině na pozemcích, které má město ve vlastnictví. V případě intravilánu není třeba vhodné, aby právě ve městě byly plochy pokryté pouze asfaltem a betonovou dlažbou, ale aby tam byla zeleň, která snižuje výpar. Nezastíněné asfaltové a betonové plochy se v létě tak rozpálí, že pobyt v jejich blízkosti je až nesnesitelný.

MS: *Jak s péčí o vodu může souviset i elementy vodního cyklu?*

TŠ: S vodou může souviset i například otázka bioodpadů, které jsou vzácnou surovinou a zdrojem humusu. Můžeme jimi zlepšit kvalitu půdy, poněvadž pak zadržují vodu. Nabádal jsem, aby lidé využívali nejen pro bioodpad určených popelnic, ale i kompostérů, které město v minulosti poskytl.

... Půda na Hořicku ...

MS: *Jednou z možností zadržení vody v krajině je mít kvalitní půdu. Jak v tomto ohledu působí vaši zemědělci? Proč se tážou? Starosta Lázní Běláhořad – Pavel Šubr zdůraznil toto: došlo-li k rychlému odtoku z polí, požádali zemědělce, aby nepěstovali kukuřici. Existuje podobná komunikace mezi městem a těmi, kdo vlastní půdu, kdo půdu spravují?*

TŠ: Jsem neuvolněný zastupitel a předseda Komise životního prostředí, která je poradním orgánem rady města. Jestli probíhá komunikace mezi zemědělci a městem, na to by spíše odpovědělo vedení města, tj. pan starosta či paní místostarostka, která má oblasti životního prostředí v gesci a je k výkonu této pozice uvolněna ze zaměstnání. Co vím, tak problém se splavováním půdy nastal u obce Chlum, jež je velmi malebnou částí Hořic. Pokud se na výše položené orné půdě chybně hospodaří, mohou být okolní stavení při prudším dešti vyplavena. Jsou ale také osvědčení zemědělci, kteří se snaží obnovovat krajinnou vegetaci a hospodaří ohleduplněji k půdě. Jedním z nich je třeba zemědělec z Chvaliny, pan Němeček, který vysazuje stromy kolem svých polí.

MS: *Vzdělání je cestou k dlouhodobému úspěchu. Snažíte se v Hořicích vstřípnit potřebu ohleduplného zacházení s krajinou i dětem a studentům?*

TŠ: Určitě! V Hořicích máme gymnázium a zemědělskou akademii, což je střední škola, která připravuje zemědělce pro praxi. Hledáme cesty, jak bychom poznatky o vodě a kraji přenesli do výuky, ale přiznávám, že samospráva nemůže zasahovat do výukových osnov ve škole. V Hořicích máme tři základní školy, které jsou v této oblasti aktivní. Snaží se, aby děti měly vztah k místu a přírodě. Pravidelně se třeba zapojují do akce Uklidme Česko, či na ZŠ Na Daliborce dokonce mají včelařský kroužek. Žádná teorie, vedle školy mají úly a chovají včely. Možná se zdá, že jsme odbočili od vody, ale opak je pravdou. Odpadky v přírodě čistotě vod neprospívají.

... Lesy na Hořicku ...

MS: *Prosím vás, jak je to s lesy na Hořicku?*

TŠ: Zde se hospodaří konvenčně. Snažíme se téma otevírat, vše se děje pozvolna a přiznávám, že jsem pozornost primárně věnoval jiným oblastem. Ve srovnání se zemědělskou krajinou a prostorem města panuje s podobou lesů víceméně spokojenost. Kůrovcová kalamita se samozřejmě nevyhnula ani nám. Je to jen důsledek sucha a nevhodně složeného porostu založeného v minulosti.

MS: *Tážu se proto, že i v nedalekém městečku Lázní Běláhořad mají obtíže. Hlásí úhyn stromů*

TŠ: Jistě se jedná o finanční ztrátu. I zde máme výskyt kůrovce, dopady sucha jsou zřejmé.

MS: *Jaké kultury máte zájem v budoucnu vysazovat?*

TŠ: Mým zájmem by bylo vysazovat mix listnatých druhů stromů. Vše závisí na lesních hospodářských plánech, které se musí dodržovat. Měl bych zdůraznit, že nezávisí jen na mně, co bych si přál, ale vše je o komunikaci s ostatními a o vysvětlování a osvětě.

MS: *Kolik procent lesů na Hořicku město vlastní?*

TŠ: Ano, město má lesy. Jaký je jeho podíl z plochy lesa v tom či onom katastrálním území, byste zjistil relativně snadno z katastrálních map.

... Kvalita vody na Hořicku ...

MS: *Postupme dál: jaká je kvalita vody na Hořicku? Když člověk přijíždí do Hořic vlakem od Ostroměře, projíždí ves jménem Dobrá Voda u Hořic.*

TŠ: To je pouze název obce. Jinak v Hořicích jsou dva zdroje pitné vody. Jedna je v Březovicích, druhá je v Libonicích. V Březovicích proběhla v roce 2018 intenzifikace zdroje, abychom dosáhli vyšší vydatnosti. V současné době probíhá oprava v Libonicích, a proto jsme během letní sezóny zakázali zalévání vodou na zahradách z městského vodovodu.

MS: *Vraťme se ke kvalitě vody ...*

TŠ: Byl jsem na přednášce o vodě, jež byla v konírně Senátu, kde vystupovali vědci z Akademie věd ČR. Jedním z témat byly mikroplasty ve vodě. Povrchové vody jsou jimi zasaženy. Ještě se plně neví, zdali mikroplasty mají negativní vliv na zdraví člověka. I nám jako laikům je ale zřejmé, že kvalitu vody jistě nezlepšují, ačkoli není prokázán jejich negativní vliv na zdraví. Při té příležitosti jsem se tázal, zdali v Čechách proběhlo měření spodních vod z hlediska mikroplastů. Bylo mi řečeno, že zatím ne, a proto se neví, jestli spodní vody mikroplasty obsahují, či nikoli. Hořice mají v z tohoto pohledu výhodu, protože všechna pitná voda v městském vodovodu je z podzemní vody. Kdežto třeba Hradec Králové má část pitné vody z povrchového zdroje - z Orlice. Občané Hořic by si měli uvědomit, že pijí kvalitní vodu.

... Vodní infrastruktura na Hořicku ...

MS: *Jak vnímáte nutnost obnovy vodovodů a kanalizací? Otázku kladu z toho důvodu, že tyto infrastrukturní projekty nejsou vidět a politici, kteří mají zájem se udržet ve svých funkcích, chtějí obvykle budovat to, co je na očích lidí.*

TŠ: Ano, tyto stavby jsou skryté - v zemi. Mám-li mluvit za sebe, pozvolna dochází k obnovování sítě. V každém roce se mění v části města vodovod, případně opravuje kanalizace. Investorem zásahů není město, ale Vodohospodářská společnost Jičín. Město v ní vlastní částečný podíl asi 30 procent. V roce 2020 se plánuje oprava vodovodu v části města Betlém, kde by měla proběhnout výměna kanalizace, vodovodu atd., všech sítí, a teprve poté se opraví povrch.

... Orgány státní správy a voda ...

MS: *Jak hodnotíte spolupráci s orgány kraje, případně s ministerstvy? Jak si samospráva může pomoci? Jak dokáže využívat legislativu, která slouží ke správě této záležitosti?*

TŠ: Protože nejsem uvolněný, tak s těmito institucemi nekomunikuji. Na to byste se měl zeptat spíše paní místostarostky, či pana starosty. Nicméně můžu říct, že možností, jak se snažit řešit téma voda, je mnoho a ještě jsem se nesešel s tím, že by nám v tom jakákoliv nadřízená instituce bránila.

... Vlastnictví vody ...

MS: *Je - podle vás - důležité, aby město mělo vodní zdroje, které se nacházejí na jejím katastru, ve svých rukou?*

TŠ: Voda a vodovodní infrastruktura by měla být veřejným majetkem, čímž neříkám, že by měla být zdarma. Co je zdarma, s tím se plýtvá. Je důležité si stále uvědomovat, že vody je omezené množství a jsme na ní všichni závislí.

... Evropské peníze ...

MS: *Prosím vás, jakou vidíte šanci ve využití evropských peněz?*

TŠ: V Hořicích byla prováděna rekonstrukce vodárny v Březovicích a v Libonicích za dotační podpory externích zdrojů.

MS: *Podnik, který spravuje infrastrukturu, by operaci nezvládl sám?*

TŠ: Infrastruktura není v majetku města, ale v majetku Vodohospodářské obchodní společnosti, kterou vlastní obce. Město Hořice je druhým největším akcionářem této společnosti.

... Sucho v Hořicích ...

MS: *Zabývejme se nyní otázkou sucha. Jak se dotýká sucho právě Hořic? Co znamená zemědělské a hydrologické sucho v této krajině?*

TŠ: Budu konkrétní: schne nižší vegetace, poté i stromy, zemědělci budou mít nižší výnosy. U nás jsou dopady zatím relativně malé. My problém nemusíme vidět, ale mají jej už nyní jinde. V této oblasti by měla platit solidarita vůči těm, kde tento problém mají. Voda by neměla být zadržována, aby nebyla po pár minutách po dešti v řekách a bez užitku odtekla. Domnívám se, že se v této oblasti musíme snažit všichni.

MS: *Mělo by zde platit heslo Tří mušketýrů: jeden za všechny, všichni za jednoho. Sám si dokážete představit, co znamenají dlouhotrvající sucha? Jak by se proměnila krajina, jak by zatím zelené bylo tmavě žluté?*

TŠ: Pokryv hořického Chlumu, který se táhne k Ostroměři, je většinou smrkový. Stromy tam usychají a najednou celá oblast může být holá, než povrch zaroste. Vše záleží, zdali se místo bude osazovat uměle, případně jestli se místo nechá přírodně zarůst, což je také cesta. V Rakousku toto také řeší – nedělají paseky, ale nechají působit přírodní proces. Mají tam břízy, poté se tam dostanou i jiné dřeviny.

MS: *Mohli bychom říci, že vše je řešeno „nálety“?*

TŠ: Slovo nálet není sprosté slovo. Jde o nejlepší stromy, které jsou v tom místě přirozeně. Semínko, když se tam zachytí, má nejlepší parametry proti vývratu atd. Je lepší než to tam sázet. Máte-li řešit viditelný dopad, který tkví v usychání konkrétních stromů – mohlo by se stát, že Chlum bude holý.

MS: *Akcentujete přirozenou obnovu, ovšem v Čechách takovémuuto přístupu nepřál hrabě Jan Nepomuk Harrach, jenž v tomto ohledu přijal inženýrský přístup.*

... Veřejný prostor v Hořicích a voda ...

MS: *Ještě se zastavme u jedné skutečnosti, kdy bylo akcentováno téma vody – a to ve veřejném prostoru.*

TŠ: Dialogy o vodě spojují s otázkou kvality životního prostředí, se zelení ve městě. Nad otázkami se zamýšlím mnoho let, ale nyní to veřejnost více pociťuje. Loni a předloni bylo v České republice sucho. Nyní jsou vidět dopady. Problematika byla hodně diskutovaná. Pro mě je správné, aby si lidé uvědomili, že problém vody zde je, ačkoliv jej právě oni nepociťují, nicméně měli by na to také odpovídajícím způsobem reagovat otázkami: jak ji zadržet, aby neodtékala do městské kanalizace. Měli by se snažit minimalizovat zpevněné nepropustné plochy na svém pozemku, které vodu propouští minimálně. Občané by si měli uvědomit, že voda je vzácná a je škoda ji nezachytit na svém pozemku.

MS: *Toto je jedna z částí úvah. Důležité je, jakou máme skladbu lesů, v jaké fázi je klimatická změna atd.*

TŠ: Vše s tím souvisí.

... Hořicko a vodní toky ...

MS: *Zeptám se provokativně: nechybí Hořicím řeky? Ve východní části města je Bystřice.*

TŠ: Nemá cenu se bavit, zdali chybí, či ne. Řeku do našeho města nedostaneme. To bychom mohli také diskutovat, jestli naší republiky nechybí náhodou moře. Podobná diskuze nemá smysl.

... Investiční projekty v České republice ...

MS: *Ještě se zastavme u jedné skutečnosti: u velkých investičních projektů. Mám na mysli ty, které mohou změnit podobu krajiny.*

TŠ: Máte na mysli výstavbu dálnice?

MS: *Nejen - logistických center, jež zabírají kvalitní zemědělskou půdu.*

TŠ: Pochopitelně jde o negativní jednání. Měli bychom využívat plochy, které byly zastaveny a jsou nevyužívané - zkrátka, které jsou z půdního fondu vyňaté. Tam je potřeba umísťovat průmyslovou zástavbu, zástavbu rodinných domů. Neměli bychom se rozpínat do krajiny. Není to vhodné z hlediska ekologického, ale ani ekonomického, poněvadž pro město jako samosprávu je velmi obtížné opečovávat stále větší rozsah komunikací, infrastruktury, budovat nové osvětlení. Nejlepší je, pokud se využívají objekty, které jsou zastavené. Ty se například zrekonstruují, případně zbourají a na jejich místě vyroste dle současných požadavků něco nového. Není vhodné, pokud se starý průmyslový areál nechá ladem a zastaví se orná půda.

MS: *Do oblasti investic spadá investice: Dunaj - Ondra - Labe, které se realizují na základě vládního rozhodnutí. Uvažoval jste o této stavbě? Investiční náklady jsou obrovské, byť jsou rozloženy přibližně do třiceti let.*

TŠ: Tento kanál se obyvatel Hořic přímo netýká, nicméně se nás může dotknout stejnou měrou jako každého jiného obyvatele republiky, tj velmi vysokými výdaji státu, které přijdou vniveč. Záměr mně přijde megalomanský a neefektivní.

MS: *Je třeba jít spíše cestou malých opatření?*

TŠ: Ano, přesně tak. .

... Zahraniční inspirace ...

MS: *Jste mlád. Rozhlížíte se i po zahraničních zkušenostech s vodo?*

TŠ: I v Čechách naleznete opatření pro péči o vodu. Inspirovat se můžeme úplně všude. Víím, že u nás je zmiňován Izrael, ale doufám, že se nikdy do podobné situace nedostaneme, abychom měli takový srážkový deficit, jako mají oni. V rámci Evropy jsou tahouny města Hamburg, Kodaň, Amsterdam. Poslední dvě zmíněná jsem nedávno navštívil a musím říct, že opatření v rámci hospodaření s dešťovou vodou jsou nejen velmi užitečná, ale vzhledově velmi sympatická. Zkrátka je to něco, co naše města posune vzhledově a funkčně dál.

MS: *Nezapomínejte, že vámi zmíněná evropská místa jsou velmi bohatá a mají řeku či moře.*

TŠ: Tato řešení nejsou o bohatství, ale o zájmu a preferencích. Odborná veřejnost ví, co je potřeba, avšak zatím je realizace opatření pomalá. Patrně je bohužel naše zaostání, kdy u nás je často ještě tendence vše zaasfaltovat a zabetonovat, v uvedených zemích je asfalt a beton nahrazován vegetací.

MS: *Není zde odpovídající „drive“?*

TŠ: Vše se rozjíždí – je to lepší a lepší. Sleduji výstupy **Národní koalice proti suchu**, kterou zřídila vláda, a z mého pohledu jde o dobré kroky. Problémy se řeší, ale jsou zde velká zpoždění.

... Portfolio vody ...

MS: *Voda se dotýká každého a neměl by kvůli tomu vzniknout jeden, byť malý úřad či reprezentant tohoto tématu ve vládě? V Čechách má vodu na starosti více ministerstev.*

TŠ: Obecná teze: velké bujení státu není vhodné. Funguje-li dobře ministerstvo životního prostředí, tuto problematiku by mělo zvládat, jelikož to není „voda o vodě“, ale je nutné tam nacházet souvislosti a zavádět systémová opatření a standardy. Nemyslím si, že by vodu jako takovou „zachránila“ nová instituce. Na ministerstvu životního prostředí mají odbor ochrany vod.

MS: *Téma je dostatečně zpracované. Nyní je úkolem, aby se konečně začalo konat.*

TŠ: Též je důležité, aby ti, kteří vytvářejí podobu jednotlivých investičních záměrů – projektanti, byli v oblasti ochrany vod vzdělaní a měli od investorů, což je stát, kraje, obce, jasné zadání: máme zájem problémy řešit z pohledu vody. Záleží na zadání projektantovi, co samospráva žádá, co od toho očekává. Neřekne-li se projektantovi, aby se zabýval vodou, tak se jí holt pak nezaobírá.

... Výsadba stromů na Hořicku ...

MS: *Vím, že jste začal sázet stromy, které blahodárně působí na místní klima. Kde je můžeme vidět?*

TŠ: Stromy jsem s veřejností sázel v roce 2008 ve Stračovské Lhotě. Tam jsme vysadili na návsi 22 srdčitých lip. Zajistil jsem finance, představitelé obce s tím souhlasili. Dále jsme sázeli ve Mžanech. To se týkalo také lip, tam jsme jich vysadili asi 100. Domluvili jsme, že se v obci Mžany uskuteční obnova tří mezí. Tím obnovu krajiny začnou, neboť se stává, že máte vesnici, kolem se nachází orná půda a za poli se rozprostírá les. To znamená, že tam naleznete dům, dále zahradu, pole, louku, les. Je-li pole zorané a není tam mez, prostupnost krajiny je nízká a nikdo tam přes zimu neprojde. Máme zájem o protierozní účinky zeleně: aleje, meze, remízky jsou pro tato opatření správná. V Hořicích s tím začínáme. U budoucí dálnice D 35 se obnoví dvě stromořadí v místní části Libonic. To bude možné, až dálnice bude postavena. Odhad je stanoven v časovém rozmezí 5 - 10 let. Můj cíl je orientován na obnovu mezí v místech, kde má město pozemky, abychom měli valnou část osázenou.

MS: *Nechť se daří v otázkách vodních v Hořicích a v širším okolí!*